ROLNIK

Bezpłatny dodatek — wychodzi co tydzień.

Rok 2 CHOJNICE, dnia 9-go lipca 1925 r. Nr. 25.

Chłopskie spółki mleczarskie w Szwajcarji.

Hodowla bydła i wytwórczość mleczna jest główną gałęzią szwajcarskiego rolnictwa. Szwajcarja jest krajem chłopskiej własności rolniczej, pozatem zaś i warunki przyrodnicze z dawień dawna zniewalały szwajcarskich rolników do zrzeszania się. Przy dużej wytwórczości mlecznej, konieczne były spółki mleczarskie wśród chłopów. I rzeczywiście spółki te rozwijały się najliczniej. W r. 1920 liczono w Szwajcarji 3 519 spółek mleczarskich łączących 103 000 członków. Następną charakterystyczną cechą stosunków szwajcarskich jest łączenie się spółek mleczarskich w federacje dla skutecznej obrony swych interesów handlowych. W roku 1907 nastąpiło złącznie się pomniejszych 9 federacji w jedną centralną, obejmującą przeszło 100 000 krów. Do zadań federacji należy badanie miejsc i cen zbytu, udoskonalenie techniki produkcji, organizacja spółek i podnoszenie hodowli. Wydawane jest pismo mleczarskie w dwuch językach oraz istnieje federacyjne biuro budowy i urządzeń mleczarskich. Centralna federacja spółek mleczarskich zajmuje się również należytą organizacją wysyłki produktów mlecznych, głównie zaś serów szwajcarskich.

Równorzędnie z organizowaniem zbytu i przerobu oraz najlepszem wyzyskaniem cen, wysuwa się dążenie w kierunku udoskonalenia szwajcarskiego bydła. Organizowane są w tym celu pokazy, konkursy itp. Organizacja zrzeszeniowa producentów mleka nie pozostaje bez wpływu i na ceny osiągane za mleko, jakoteż i na polepszenie się jego, przy przestrzeganiu warunków higjeny w oborach i mleczarniach, wreszcie na zdrowie bydła. Jeżeli rolnictwo szwajcarskie obronnie przetrzymało powojenne biedy oraz ciężkie warunki wywołane zarazami nieurodzajami, to w dużej mierze zawdzięczać to należy dobrze zorganizowanym zrzeszeniom producentów mleka.

Jakże u nas jeszcze daleko do podobnego stanu. A zatem rolnicy pomorscy zrzeszajcie się czem prędzej — wszelkie zrzeszenia rolnicze — to wasza siła i przyszłość.

Jak zwalczać gruźlicę w oborach?

Ponieważ gruźlica (suchoty) bydła w oborach naszych jest bardzo rozpowszechniona i jednocześnie jest ona groźną i dla ludzi, podajemy tu w streszczeniu najważniejsze sposoby zwalczania tej choroby, które powinny być wszędzie zastosowane.

W celu zapobiegawczym — w chlewach muszą być urządzone duże okna i dobre wentylatory, ażeby bydło miało czyste powietrze i dużo światła; to jest najpierwszym i najważniejszym warunkiem zdrowia.

Dalej należy pamiętać o tem, ażeby przynajmniej co trzy miesiące przeprowadzić należytą dezynfekcję chlewa, a szczególniej starannie zdezynfektować stanowiska i koryta po sztukach chorych i podejrzanych. W chlewie nie powinno się skupiać zawiele sztuk bydła.

W jesieni i w zimie młodzież i stadniki powinny codzień przebywać na świeżem powietrzu, krowy zaś chociaż po kilka godzin; wiosną i latem powinno bydło przebywać na powietrzu jak najdłużej.

W celu zwalczania gruźlicy należy przynajmniej jeden raz na rok zarządzić ścisłe badanie chlewa przez lekarza weterynarji klinicznie i za pomocą szczepień djagnostycznych; w oborach zarodowych badania takie winny być przeprowadzane dwa razy do roku.

Sztuki chore na gruźlice — winny być natychmiast usunięte i przeznaczone na rzeź.

Sztuki podejrzane — winny być również oddzielone, jak od zdrowych, tak i od chorych i za kilka miesięcy zbadane powtórnie.

Sztuki z gruźlicę wymienia i podejrzane na takową — powinny być dojone na końcu, ażeby zarazek nie przenosił się przez naczynie do mleka zdrowego.

Nie należy karmić cieląt mlekiem od krów podejrzanych. Cielęta od krów chorych należy odłączyć od starej w dwa dni po urodzeniu i karmić je mlekiem od krów zdrowych.

Konserwowanie pasów.

Wielu rolników często się żali na pasy, używane do młocarni lub innych maszyn rolniczych, pomimo, że pasy kupili w solidnej firmie. Czasem się zdarza, że pasy faktycznie są liche i pozostawiają wiele do życzenia, co dopiero można poznać, gdy są w użyciu, ale trzeba także przyznać, że wielu rolników niema wprost elementarnych pojęć o należytem obchodzeniu się z pasami. Najczęściej się zdarza, że np., po młocce, zdejmuje się pas, zwija się go byle jak i rzuca gdziekolwiekbądź w wilgotne miejsce lub też wcale się go nie zdejmuje z młocarni. Niema gorszej rzeczy dla pasa, jeżeli nie jest porządnie i równo zwinięty, nie leży w suchem i na równem miejscu. Pas zaraz po zdjęciu powinien być wymyty szczotką, letnią wodą i mydłem, potem wytarty suknem, a gdy jeszcze trochę wilgotny, trzeba go natrzeć przetopionym łojem lub olejem rycynowym. Można również kupić do tego celu specjalne smarowidło do skór.

Tak zakonserwowany pas lepiej przechowuje się i jest odporny na szkodliwe wpływy wilgoci, a co najważniejsze, że rolnik, wydając minimalną sumę na preparaty do konserwowania, zaoszczędza wiele pieniędzy, któreby musiał dać za naprawę czy też nowy pas, co w dzisiejszych czasach w budżecie rolnika niemałą odgrywa rolę.■

Rozmaitości.

Stan zasiewów Niemiec na początku czerwca. Przebieg pogody dla wzrostu zbóż był w Niemczech na ogół pomyślny pomimo braku opadów w środkowych i północnych dzielnicach.

Stan zbóż ozimych był dobry. Zboża jare na południu Niemiec dobre, a w innych częściach państwa susza w połowie maja wzrost jarzyn zahamowała i pola silniej zarosły chwastami.

O stanie okopowych trudno jest dziś dokładnie wyrokować. Stan jest niejednolity i są pola, gdzie wschody były nierówne.

O łąkach, koniczynach i pastwiskach trzeba to samo powtórzyć, co powiedzieliśmy o zbożach jarych. Stan jest niejednolity.. Zaczęto już ciąć pierwsze koniczyny i łąki.

Stan zbóż cyfrowany przedstawia się przy liczbie 2 dobry, 3 średni, 4 niedostąteczny, jak następuje:

Pszenica ozima 2.4, jara 2 7 ; żyto ozime 2.4 ; jare 2.8 ; jęczmień ozimy 2 5 ; jary 2.6 ; owies 2.8 ; ziemniaki 2.7 ; buraki cukrowe 2.7 ; pastewne 2.7 ; koniczyna i lucerna 2.4 ; łąki nawadniane 22, łąki inne 2.6.

Szczepienie świń Dawki surowicy i hodowli (kultur), jakie stosować należy przy szczepieniach zapobiegawczych przeciw różycy świń są następujące :

Do 10 kg wagi żyw.	1,5 cm^3 surow.	0,25 cm^3 hod. (kultur)
„ 20 „ „	„ 2,5 „ „	0,50 „ „ „
„ 30 „ „	„ 3,0 „ „	0,50 „ „ „
„ 40 „ „	„ 3,5 „ „	0,50 „ „ „
„ 50 „ „	„ 4,0 „ „	0 50 „ „ „
„ 70 „ „	„ 6,5 „ „	0,50 „ „ „
„ 10 „ „	„ 10,0 „ „	0,50 „ „ „
„ 125 „ „	„ 12,0 „ „	0,50 „ „ „
„ 150 „ „	„ 14,5 „ „	0,50 „ „ „
„ 200 „ „	„ 18.0 „ „	0,50 „ „ „

Nadmienia się przytem, że kulturami (h dowlą) mogą szczepić tylko lekarze weterynarji i tylko takim wolno je sprzedawać.

Jak sadzić rozsadę kapusty, by się łatwo przyjęła? Kapustę hodujemy tylko z rozsady, trzeba przeto na parę szczegółów zwrócić uwagę, by się łatwo przyjęła i dobry wydała plon. Rozsada przyjmuje się łatwiej, jeżeli jest silna i dobrze ukorzeniona : kupując więc rozsadę gotową trzeba na ten szczegół szczególną zwrócić uwagę, jak i na jej pochodzenie (źródło kupna). Jeżeli hodujemy rozsadę, to pamiętajmy, że złe nasienie, niepewnego pochodzenia, dają rozsadę lichą, źle się przyjmującą, a więc siejmy nasienie własne, dobre, albo nabyte u rzetelnego sprzedawcy (z poręką). Nie zawądzi dodać, że kawałek gruntu przeznaczony na rozsadnik musi być odpowiednio przygotowany, położony na południe do słońca, a osłonięty od północy murem, budynkiem, sztucznym płotem i tp., wtedy rozsada będzie silna i dobrze się ukorzeni, a później po przesadzeniu łatwiej się przyjmie Największe starania późniejsze nie na wiele się przydadzą o ile sadzić będziemy rozsadę na lichą, źle rozrośnięta i ze złemi własnościami (dziedziczność). Tak wyrosłą rozsadę wysadzamy na pole przeznaczone do obsadzenia, które powinno być dobrze wynawożone, o glebie głębokiej, przepuszczalnej, ale i dostatecznie wilgotnej, bo kapusta cierpi bardzo od suchości gruntu lub długotrwałej posuchy, a lubi za to osuszone stawiska, grunta torfe i położone nad rowami. Gdy rozsada ma już 2—4 listki należy zagoniki z rozsadą zlać wodą i dopiero rozsadę ostrożnie wyciągnąć z ziemi — sadzić należy w czasie wilgotnym, pochmurnym, przed deszczem, bo wtedy najlepiej się przyjmie. W suchym czasie najlepiej sadzić wieczorem, a następnego dnia podlać. Pamiętać o tem, by rozsadzie przy sadzeniu uszczknąć listki do połowy i wsadzić w dołek, zrobiony kółkiem, przyczem nie wolno łamać lub zaginać korzonków, poczem każdą rozsadę dobrze ziemią palcami obcisnąć. Gdy bardzo sucho, wówczas trzeba powtórzyć podlewanie wysadek nieraz parokrotnie, nigdy jednak za dnia, gdy jest gorąco, lecz wieczorem. Praktyczni ogrodnicy zalecają też dać na każdą posadzoną rozsadę garść trawy, liści itp, by rozsada była ocieniona. Gdy rozsada się przyjmie, tj. wypuści nowe listki, trzeba ziemię spulchnić dziabkami między rzędami kapusty i niszczyć chwasty. Kapusta może być uprawiana kilka lat z rzędu na tem samem polu, ale co rok należy ziemię dobrze nawieźć mierzwą i ją wywapnować. Ostatnia czynność przeciwdziała chorobie rozsady i kapusty twz. przepuklinie (chorobowemu zgrubieniu korzenia).

Czy słoma po nasiennym łubinie przedstawia wartość nawozu, jaką i czy może być użytą jako nawóz pod okopowe — ziemniaki? Słoma po łubinie ze względu na swą wysoką zawartość składników pokarmowych z uwzględnieniem wartości organicznej stanowi dobry nawóz. Słoma ta zawiera na 1000 kg. 9 i pół kg azotu, 2 i pół kg kwasu fosforowego, 18 kg potasu i przeszło 9 kg wapna oraz około 8 kg innych składników roślinie potrzebnych. Wobec tego słomę łubinową można zużyć z dobrym skutkiem pod ziemniaki i inne okopowe.

Susza i nieurodzaj w Algierze. Rozwój rolnictwa w Algierze głównie jest nakreślony w kierunku uprawy wczesnych warzyw i owoców. Wielką przyszłość ma produkcja bawełny o ile dzięki zapoczątkowanej racjonalnej meljoracji 80 000 ha ziemi żyznej a obecnie wysuszonej zostanie nawodnionych Lata ostatnie wykazały deficyt znaczny w zbiorach zbóż kłosowych i winorośli, tak że musiano sprowadzać znaczne ilości zboża i mąki z zagranicy a prócz tego własność ziemska zmuszona była zaciągać nowe długi hipoteczne

Jak wytępić pchełki ziemne na kapuście i tarczówkę na agreście ? Czarne robaczki na kapuście są to pchełki ziemne. Przeciwko nim używa się środka „Eklatin", do nabycia w drogerji Universum w Poznaniu, ul. Fr. Ratajczaka. „Eklatin" sprzedają w puszkach, na których jest objaśnienie użycia.

Porzeczki zarażone łuską z pewnością mają tarczówkę, którą trzeba szczotką zeskrobać, poczem grubsze łodygi oblepić papką z gliny z domieszką 3 proc. karbolineum.

Największe pokłady sody na świecie. Od roku 1913 znane są pokłady sody nad słonem jeziorem Maghadi w Afryce wschodniej, w prowincji Kenya, pomiędzy górą Kilimandiaro a jeziorem Wiktorja Zajmują one obszar 22,5 angielskich mil kwadratowych. Ogólną ilość sody, która tutaj się znajduje obliczają na 107 miljonów ton, licząc tylko 43 kg. sody na 1 stopę kubiczną. Są to największe pokłady sody na ziemi.

Jak długo nasienie grochu szablaku zatrzymuje siłę kiełkowania, ile potrzeba na morgę i ile morga może wydać? Nasienie fasoli zaleca się wysiewać tylko świeże tzw. przeszłoroczne W drugim i 3 cim roku fasola kiełkuje słabiej Radzimy poprosić najpierw o próbkę celem przeprowadzenia siły kiełkowania a następnie dopiero fasolę zakupić. Na jedną morgę potrzeba 25—30 kg. nasienia fasoli piechotnej, a jedna morga wyda strąków zielonych 40—50 ctr. zależnie od odmiany.

Redaktor odpowiedzialny : Leon Kum
Drukiem i nakładem Drukarni „Dziennika Pomorskiego"
w Chojnicach.